

Záznam z 7. jednání 2. pracovní skupiny (PS 2) Uhelné komise pro stanovení parametrů pro případný útlum zdrojů a problematiku legislativy

Datum konání: 19. listopad 2020 od 09:30 do 11:00 hodin (online přes aplikaci MS Teams)

Účast: Ing. Daniel Beneš, MBA (SP ČR), Jan Rovenský (Zelený kruh), Ing. Vladimír Dlouhý, CSc. (HK), Ing. Pavel Zámyslický, Ph.D. (MŽP), Ing. Martin Štemberka, Ph.D. (ČBÚ), JUDr. Jan Kudrna, Ph.D. (MPSV), Mgr. Jan Mraček (Karlovarský kraj), prof. Ing. Jiřina Jílková, CSc. (UJEP), Mgr. Markéta Marinková (OS PHGN), Mgr. Kristína Šabová (Zelený kruh), Ing. Pavel Farkač (Ústecký kraj), Ing. Zbyšek Sochor, Ph.D. (MPO), Ing. Dana Balcarová (PSP ČR), Ing. Vladimír Rouček (KZPS)

Host: JUDr. Zuzana Krejčíříková (SP ČR, jako zapisovatelka), Jiří Koželouh (Hnutí DUHA)

Omluveni: prof. Ing. Stanislav Mišák, Ph.D. (Moravskoslezský kraj), Ing. Pavel Pustějovský (PSP ČR)

Záznam:

Pan Rovenský před zahájením jednání sdělil, že pan Farkač již nemůže zastupovat Ústecký kraj, neboť byl Krajem odvolán a neměl by se tedy jednání PS 2 účastnit.

Pan Farkač uvedl, že dokud mu to někdo z Kraje nesdělí, což se do dnešního dne nestalo, tak se domnívá, že má stále působnost zastupovat Ústecký kraj.

Pan Beneš uvedl, že dokud Kraj nesdělí předsedům Uhelné komise, že pan Farkač byl odvolán jako zástupce Kraje v PS 2, tak by pan Farkač měl jako člen PS 2 zůstat.

Pan Rovenský uvedl, že mandát člena končí odvoláním, takže když se bude na PS 2 hlasovat, nebude hlas pana Farkače již platný.

Pan Beneš uvedl, že pana Farkače musí odvolat předsedové UK, jakmile jim to Kraj ohlásí.

Pan Rovenský požadoval tuto diskusi zaznamenat do zápisu s tím, že účast pana Farkače může narušit činnost PS 2.

Paní Balcarová doplnila, že též od paní poslankyně Fialové má potvrzeno, že pan Farkač byl Krajem odvolán.

Pan Rovenský navrhl jednání PS 2 přerušit na 15 min a informaci ověřit u předsedů UK.

Pan Beneš tuto diskusi ukončil s tím, že vše bude v zápise, pan Rovenský může ověřit paralelně s jednáním PS 2 u předsedů UK a jednání PS 2 bude pokračovat bez přerušení.

Pan Beneš zahájil prezentaci (přiložené slidy).

Pan Beneš shrnul usnesení z PS 2 z posledního zasedání.

Pan Beneš přečetl reakci předsedy ps 1 pana Zámyslického na bod 1 usnesení.

Pan Beneš požádal paní Šabovou a pana Dlouhého o prezentaci leg. plánu.

Paní Šabová shrnula obsah materiálu s tím, že materiál je stále živý, jakmile dostane PS 2 konkrétní podklady a zadání, tak lze navrhovat větší úroveň detailu a materiál rozpracovat do konkrétního řešení.

Pan Dlouhý poděkoval všem, kteří se zúčastnili přípravy. Některé věci podle něj nejsou na rozhodnutí členů PS 2, bude třeba nechat rozhodnout plénium Uhelné komise. Pan Dlouhý okomentoval harmonogram přípravy leg. ukotvení, je ambiciózní, spíše norma účinná od roku 2024, k druhé kapitole uvedl, že plénium UK již schválilo kategorizaci zdrojů a rovněž kritérium emisní intenzity. U kompenzací pan Dlouhý uvedl, že u politického rozhodnutí vlády by měly být kompenzace poskytovány, v ostatních případech nikoli. Z hlediska konečného data útlumu uhlí pan Dlouhý uvedl, že rozhodnutí není na členech PS 2, je na velké UK, nicméně samozřejmě musí být následně promítnuto do materiálů PS 2.

Pan Beneš uvedl bod návrh usnesení. Datum ukončení využívání uhlí je uvedeno jako YYYY, musí doplnit plénium UK.

Pan Rovenský řekl, že u usnesení jde mezi SP ČR a Greenpeace o věcný kompromis, minimum, na čem se obě strany shodly.

Pan Beneš zahájil diskusi. Za SP ČR uvedl, že SP ČR napsal dopis na předsedy UK s tím, že PS 2 nemá vstupy od PS 1 a že se SP ČR nebude moci na plénu UK relevantně vyjádřit.

Pan Rovenský uvedl, že za Greenpeace je postoj podobný, takže není reálně možné o útlumu uhlí v zásadě rozhodnout, chybí harmonogramy, chybí útlumová křivka.

Pan Beneš uvedl, že shodu má SP ČR s Greenpeace jen na tom, že nebylo odpracováno, cíle má ale SP ČR zcela odlišné.

Pan Zámyslický sdělil, že PS 1 požádala své členy o připomínky k materiálu na poslední plénium UK. Připomínky budou zapracovány, dnes snad budou materiály s pozvánkou na plénium UK rozeslány. PS 1 dospěla k nějakému výstupu, se kterým budou členové pléna UK seznámeni, rozpracovat útlumové křivky nebylo možné, takže to bude úkolem UK dále, pokud to vláda posvěť.

Pan Beneš se zeptal, kdy a zda tedy výstup PS 1 pošle na plénium UK?

Pan Zámyslický sdělil, že ano, dnes bude rozesláno s vypořádáním připomínek na členy UK.

Pan Rovenský se zeptal, zda jsou tam útlumové křivky, harmonogram útlumu.

Pan Zámyslický uvedl, že na to nebyl prostor rozpracovat útlumové křivky, zůstává to úkolem na dobu poté, až plénum UK snad rozhodne o nějakém konečném roku útlumu. Jiný postup není možný.

Pan Rovenský uvedl, že možné to je, lze odložit hlasování o konečném roku, dopracovat křivky a pak vše teprve nechat schválit.

Pan Zámyslický uvedl, že to by znamenalo odklad rozhodnutí UK, to však není preferovaná varianta z hlediska předsedů UK.

Paní Šabová položila dotaz, zda tedy PS 1 do konce roku nebude už dělat nic.

Pan Zámyslický uvedl, že PS 1 může pokračovat, ale vše se bude odvíjet od zasedání pléna UK a od toho, zda UK přijme variantu konečného roku útlumu. Předsedové UK si nechají výstup práce schválit vládou.

Pan Dlouhý uvedl, že má v kalendáři UK 26.11., o čem tedy bude plénum UK jednat? Jediný bod bude koncový rok využívání uhlí?

Pan Zámyslický sdělil, že dojde k posunu pléna UK na 4.12., aby byl dodržen statut UK.

Pan Beneš považuje za rozumné posunout, aby se dodržela lhůta pro zaslání podkladů podle statutu UK.

Pan Beneš zahájil diskusi k předloženým materiálům v abecedním pořadí.

Paní Balcarová uvedla, že včera na téma prací UK mluvili na výboru pro žp v PsP a padl návrh, zda by členové výboru mohli být seznámeni s legislativním plánem.

Pan Beneš uvedl, že by žádost paní Balcarové měla být posunuta na předsedy UK, kteří by měli rozhodnout s čím a kam a kdo půjde. PS jsou jen orgány UK jakožto poradního orgánu vlády.

Pan Dlouhý uvedl, že kdokoli půjde kamkoli, měl by jít jen s materiálem, který je pevně zakotven z hlediska společného názoru a který byl projednán na plénu UK, což není případ leg. plánu.

Pan Beneš znovu doporučil, aby žádost výbor adresoval na předsedy UK a paní Balcarová by měla informovat výbor sama.

Pan Šabová podpořila názor podat žádost na předsedy UK.

Pan Farkač představil své dříve emailem zaslané připomínky ve smyslu, že je ke zvážení, zda materiál této povahy je (z časového hlediska) vůbec vhodné přijímat nyní, když odkazuje na dokument, který doposud neexistuje ani v pracovní verzi; k návrhu legislativního plánu uvedl, že v uplynulém více než půlroce se opakovaně dožadoval Kraj vypořádání připomínek k materiálu „Legislativní nástroje k zajištění útlumu uhlí“. Opakovaně byl Kraj ujištěn, že k vypořádání připomínek Kraje dojde, avšak to se nestalo. Pan Farkač otevřel otázku emisní

intenzity v tom smyslu, že je třeba přistupovat nediskriminačně a doplnit toto kritérium o další kritéria a stanovit pro všechny zdroje emisní stropy.

Pan Beneš uvedl, že je podivné, že pan Farkač komentuje kritérium emisní intenzity a navrhuje kritérium emisních stropů, kritérium emisní intenzity již bylo schváleno PS 2 i plénem UK.

Pan Farkač uvedl, že nezpochybňuje emisní intenzitu, ale jen chce, aby byl zakotven cíl, že dojde ke snížení celkových emisí. Takže nebude existovat seznam zdrojů, ale každý zdroj dostane svůj emisní strop. Uvedl, že věří, že cílem je primárně snížení emisí CO₂ ze strany všech, nediskriminačně.

Pan Beneš uvedl, že UK odhlasovala kritérium emisní intenzity jako takové a hlavní, snaha doplnit toto usnesení UK není správná.

Paní Jílková uvedla k usnesení, že není vhodné užívat pojem makroekonomické ale ekonomické dopady, ne bezemisní zdroje ale nízkoemisní.

Pan Rovenský a pan Beneš souhlasili.

Pan Beneš uvedl, že dnes PS 2 nebude o ničem hlasovat, dokumenty jsou živé, PS 2 nemá nutné vstupy.

Pan Mraček projevil deziluzi z činnosti PS 1, nic v usnesení a v materiálu nezaznamenal žádný posun, není to chyba PS 2, je to chyba PS 1. Tím dostali PS 2 do situace, kdy všechny kroky, které PS 2 dělá, se nedělají na základě schválených dokumentů, ale na základě úvah. Není možné stanovit konec útlumu bez útlumových křivek.

Pan Sochor uvedl k otázce usnesení – pokud jde o úkoly ministrům, nemělo by být pověření, ale ukládání. PS 2 by se rovněž měla vypořádat s tím, že u úkolů v usnesení chybí data.

Pan Beneš požádal pana Sochora o doplnění dat ve formě revizí.

Pan Sochor uvedl, že pro leg. dokumenty PS 2 potřebuje výstupy PS 1 a PS3, zatím výstupy neviděl, sice PS 3 má navazovat na PS 1, ale přeci PS 3 mohla pracovat modelově a pak překlopit do konkrétních dat. To se nestalo. Je na plénu UK, aby si výstupy PS 3 vyžádala. Nelze přeci ukotvit kompenzace, když nejsou známy scénáře od PS 3, ta musí dát modely, scénáře, pak se tom UK shodne, a pak se to překlopí do leg. úprav.

Pan Kudrna poprosil jako zástupce MPSV o zmínku v zápisu, ale i na plénu UK, že ve všech scénářích UK musí být pracováno s teplárenstvím a CZT za sociálně udržitelné ceny. Z hlediska plánu leg. prací upozornil na termín voleb, vláda bude celý rok paralyzovaná, nebude se věnovat větším věcem, takže k těmto věcem se vláda dostane na konci roku 2022. Připomněl nicméně, že v mezičase mohou probíhat přípravné práce na úrovni jednotlivých ministerstev.

Pan Rovenský sdílí obavu k teplárenství, ale obává se, že s jakýmkoli modelováním k teplárenství v rámci pléna UK a PS 1 se nepočítá. Paralelně s prací UK probíhá plán na

transformaci teplárenství, ale nikdo plán neviděl, je to problém, mělo by být spojeno s činností UK a podporuje, aby bylo řešeno na plénu.

Pan Kudrna požádal o tuto připomínku do zápisu.

Pan Beneš uvedl, že vše bude zaznamenáno v zápise.

Paní Marinková položila dotaz na slovo makroekonomické v usnesení – jak bude nahrazeno?

Pan Beneš zopakoval, že bude nahrazeno slovem ekonomické.

Paní Marinková uvedla, že není logické, aby vláda rozhodla o roce konce uhlí, aniž by znala dopady. K materiálu leg. plánu uvedla, že v případě, že dojde k rozhodnutí o útlumu, je třeba současně řešit, jak se bude řešit situace zaměstnanců – nějaký věcný návrh, atd., konkrétní forma je na diskusi.

Paní Šabová uvedla k těmto dopadům, že do průběžného podkladu leg. plánu sociální podporu/kompensace pro zaměstnance již zahrнула, tak jak paní Marinková navrhla.

Pan Rovenský uvedl, že situace připomíná Hlavu XXII, od počátku UK očekával, že materiál bude integrovaný, UK doporučí vládě, že v nějakém roce uhlí skončí a aby to nemělo negativní dopady, budou současně navržena i konkrétní opatření k řešení dopadů – tak tomu však není.

Pan Štemberka považuje za otázku, zda se k Hlavě XXII musí PS 2 připojovat. Chápal, že tady máme jakýsi draft usnesení, který se bude vyvíjet, provádí se něco, co teď ještě neexistuje, takže jak lze něco legislativně ukotvovat. Zčásti to působí tak, že PS 2 navrhuje vládě, aby uložila zpracování něčeho, co už mělo být dávno uděláno. Odpovídá to ale celé kvalitě vstupů a výstupů UK. Oba zpracované materiály si musí vzít PS 2 jako návrhy a teprve až bude mít PS 2 konkrétní výstupy od PS 1 a PS 3, tak lze s materiály dále pracovat.

Paní Marinková zareagovala na pana Sochora, kompenzacemi pro zaměstnance by se měla zabývat PS 3, je to správné, ale jednou tam byla, a je to tam vedeno jako diskusní kruh, každý si řekne co chce, ale neví, jak budou dělat výstupy, když se na PS 3 nehlasuje. PS 3 ke kompenzacím dosud ani nejednala, takže jaký bude její výstup?

Pan Farkač se vrátil k leg. plánu, souhlasí s požadavkem odborářů, PS 2 by měla znát sociální dopady, vypořádání připomínek nepovažuje za finální, zejména větu ohledně emisní intenzity a její aplikace požaduje vyškrtnout. Zopakoval svůj požadavek, jak bude PS 2 aplikovat emisní intenzitu, nesmí se odstavovat zdroje, ale musí se snižovat emise. Uvedl, že u leg. ukotvení trvá Kraj na věcném záměru a RIA.

Pan Beneš uvedl, že kritérium emisní intenzity není na pořadu jednání, kritérium bylo schváleno PS2 i plénem UK.

Pan Dlouhý se dotázal, co bude PS 2 prezentovat na plénu UK.

Pan Beneš zopakoval, že dnes PS 2 nebude o ničem hlasovat, takže ani nebude nic filovat na plénum UK, žádné návrhy usnesení ani leg. plán nebude předkládat, jsou to živé dokumenty.

Pan Rovenský řekl, že fairovým výstupem PS 2 bude zápis, aby předsedové viděli, že PS 2 pracuje, ale bez chybějících vstupů nemůže PS 2 rozhodnout. Nedává smysl dávat formální materiál na plénum.

Pan Dlouhý se dotázal, jak tedy bude PS 2 reagovat na plénu UK. PS 2 má solidně zpracováno, nemá ale vstupy z PS 1, ani z PS 3. Ohradí se tedy PS 2 na plénu UK důrazně? Když se bude schvalovat konečné datum, tak co udělá PS 2?

Pan Beneš sdělil, že je legitimní sdělit na plénum UK, že je předřazován vůz před koně, nejdříve rok, pak dopady, atd., to musí být na plénu UK sděleno. PS 2 nebude nic filovat, na Hru Hlava XXII nebude PS 2 přistupovat, takže PS 2 řekne, že má připraveno a odpracováno, ale je třeba aby PS 1 a PS 3 dopracovaly svoje výstupy.

Pan Dlouhý navrhl dát výraz „vůz před koně“ do zápisu, UK funguje přesně tak.

Pan Rovenský položil dotaz, zda má někdo problém se závěrem, že předřazujeme vůz před koně?

Pan Beneš uvedl, že všichni se zatím vyjadřovali shodně.

Pan Rovenský se dotázal, zda je to jednohlasné.

Pan Beneš uvedl, že PS 2 nebude hlasovat, ale že tomu tak očividně je. Nikdo se proti tomuto závěru neohradil.

Pan Rovenský uvedl, že by to s panem Benešem měli říct už 25.11. na schůzce předsedů.

Pan Beneš souhlasil.

Pan Koželouh podpořil to, co řekl pan Mraček; uvedl rovněž, že kritérium emisní intenzity bylo schváleno s podmínkami.

Pan Rouček sdělil, že oba materiály by měly být materiály otevřené, uvítal, že se nebude hlasovat. Poděkoval všem za zapracování připomínek k materiálům, je tu minimum průniku společných zájmů mezi některými členy. Z hlediska leg. plánu nelze a priori vyloučit kompenzace vlastníkům. Souhlasí s panem Kudrnou, aby byl řešen i útlum uhlí v teplárenství, není to zanedbatelná sféra, odstavíme-li elektrárnu, a lom, co bude s teplárnami. Je třeba dělat útlum uhlí globálně v elektro i v teplárenství. UK se snaží ušít kabát a neví, na koho ho šije. Uvedl, že se domnívá i v návaznosti na pana Koželouha, že by v kapitole 2 na straně 6 nemělo být uvedeno jen kritérium emisní intenzity, není možné udělat seznam zdrojů podle emisní intenzity. Nejde o emisní intenzitu, jde přeci o celkové emise. Nikde na plénu UK toto nebylo schváleno.

Pan Beneš uvedl, že emisní intenzita byla schválena v červnu na plénu UK.

Paní Šabová uvedla ke kompenzacím, že zatím nepředjímá řešení, jen uvádí, jak k tomu přistupují jiné země a jak k tomu přistupuje judikatura a české právo, vždy bude třeba postupovat individuálně u každého zdroje, samozřejmě vždy jde o primárně politické rozhodnutí, tak jako tomu bylo třeba v Německu.

Pan Rovenský našel zápis pléna UK z června, kde je uvedeno, že hlavní kritérium pro postupné odstavování zdrojů je emisní intenzita, a takto to bylo schváleno.

Pan Rouček řekl, že ale není napsáno, že to je jediné kritérium.

Pan Rovenský odpověděl, že ano není to jediné kritérium, ale je to hlavní kritérium.

Pan Rouček vyjádřil přání, aby jeho názor byl uveden v zápise a zopakoval, že není třeba dělat seznam zdrojů.

Pan Beneš zopakoval, že v zápise bude zaznamenáno vše, co je na PS 2 řečeno.

Pan Farkač ocitoval zápis z pléna UK z června. Pan Farkač chce podpořit pana Koželouha, v tom, že by za emisní intenzitou měl být nějaký smysl, a uvedl, že doufá, že se PS 2 usnese, že UK jde o snižování emisí, ne o odstavování zdrojů.

Pan Beneš odpověděl, že se PS 2 dnes na ničem usnášet nebude, kritérium emisní intenzity bylo schváleno.

Pan Farkač položil dva dotazy, a to zda proběhne schůzka s předsedy UK 25.11. a jaké jsou na ní podklady. Je praxí v PS 2, že určitý dokument je živý, pak se dá do zápisu PS 2 a stejně už se nikdy nezmění. Uvedl, že věří, že připomínky budou dále vypořádávány.

Pan Beneš uvedl, že neví, co bude na schůzce předsedů, není to další orgán UK. Námitka pana Farkače směřuje vedle, schůzka předsedů by neměla řešit obsahovou agendu, řeší koordinaci zasedání, kdo se kdy sejde, kdo co dodá. Jestli se pan Farkač bojí, že se tam něco odhlasuje, tak ne, je to čistě organizační setkání. Za PS 2 tam nebude obsahově nic předkládat.

Pan Farkač sdělil, že je-li to chápáno jako organizační grémium, tak mají předsedové PS 2 silný mandát, aby sdělili, že PS nespolupracují dobře, nejsou vstupy od PS 1 a PS 3.

Pan Rovenský doplnil, že pokud připomínka o dosud nedostačující úrovni podkladů k rozhodnutí o termínu konce uhlí dostatečně početně zazní na schůzce předsedů a na plénu UK, tak věří, že to předsedové UK zohlední.

Pan Koželouh uvedl, že pan Farkač a pan Rouček na něj odkazují, ale chtěl by to vysvětlit: Zcela jasně byla schválena emisní intenzita jako hlavní kritérium pro postupné odstavování zdrojů. Nelze to desinterpertovat, jak to činí pan Farkač a Rouček.

Pan Beneš uzavřel diskusi. Hlasovat PS 2 nebude. Plénium UK bude 4.12, tedy bude respektována lhůta 10 dnů dle statutu UU.

Pan Rovenský poděkoval za věcnou debatu.

Paní Marinková se ještě zeptala, co tedy zůstane v šuplíku PS 2 – oba dokumenty?

Pan Beneš a pan Rovenský potvrdili, že oba dokumenty zůstávají živé a rozpracované.

Zapsala: Zuzana Krejčířiková, 19. 11. 2020

Schváleno předsedy PS 2.